

Az SZTE Kutatóegyetemi Kiválósági Központ tudásbázisának
kiszélesítése és hosszú távú szakmai fenntarthatóságának megalapozása
a kiváló tudományos utánpótlás biztosításával”

SZTE Eötvös Loránd Kollégium

Biológia Műhely

2012. 10. 18.

Mi a placébó ha nincs?

Hraskó Gábor

TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0012 projekt

- A placébó definíciója eléggé zavaros
  - Inert anyag
  - Kontroll
  - Nincs kimutatható hatása ?!?
  - Csak szubjektív hatása van
  - Stb.

- Placébó tágan értelmezve:
  - A betegség természetes lefolyása
  - A tünetek spontán fluktuációja
  - Regression to the mean
  - Mintavételezési hiba
  - Placébo szűken értelmezve

Beecher, HK. „The Powerful Placebo” *JAMA*, Vol. 159, No. 17. 1955.

- Beecher megállapítása: „A páciensek 35%-ának állapota javult a placébo ágon”
- Beecher azonban nem (csak) a hit hatását vizsgálta. Nem volt „nem kezelt” ág, csak kezelt és placébo. Tehát sok minden más is közrejátszott a hiten kívül.
- Beecher tanulmányának egyértelmű pozitív hatása az, hogy kimutatta, placébo-kontroll nélkül értelmetlen egy orvosi kutatás.

Hróbjartsson A, Gøtzsche PC. „Is the Placebo Powerless? An Analysis of of Clinical Trials Comparing Placebo with no Treatment.” *NEJM* 2001; 344:1594-1602

- Placébo és nem kezelt ágak összehasonlítása
- „Gyengék az arra utaló jelek, hogy a placébonak általában klinikailag releváns hatása lenne.”

- **Hogyan működik?**
  - Elvárás, pozitív/negatív várakozás („önbeteljesítő jóslat”)
  - Pavlovi kondicionálás
  - Motiváció
  - Endogén opiátok (fájdalom percepció csökkentése)
  - Dopamin („jutalmazó központ”)

- A placébo etikája
  - Orvos – páciens kapcsolata nem alapulhat megtévesztésen
  - Egészségügyi (orvosi) oktatás kérdése
  - Törvényi szabályozás kérdése
  - „A csak placébon alapuló módszerek használata egyenes út a sarlatánság fele”

- Etikus placebo?

- Csökken a placebo hatás ha elmondjuk a páciensnek az igazat a kezeléstről?
- „Nincs tudományos bizonyíték arra, hogy ez a kezelés hatásos, de vannak páciensek, akik úgy gondolják, hogy számukra hatásos volt.”
- „Dose extender”